

בדרך הרמז

רמזי תורה מלוקטים ומעובדים

פרשת בראשית

בשבח והודייה להשי"ת מוגש בזה תדפיס-דוגמא מתוך הספר
'בדרך הרמז' שעתיד לצאת לאור בעז"ה. התדפיס יוצא לאור לכבוד
שבת בראשית הבעל"ט, והוא כולל רמזים בנושאי הפרשה: הפסוק
"בראשית", בריאת העולם, חטא עץ הדעת, אדם הראשון ובניו.

ענינו של הספר הוא להגיש בדרך קצרה ובהירה רעיונות מתוך
חלק ה'רמז' שבתורה, שבטבע העולם כי הם מתקבלים בחיכות
מיוחדת, והתועלת בהם למלמדים, מגידי שיעורים, דרשנים וכו'
מפורסמת.

לקראת הוצאת הספר, נשמח מאוד לקבל הערות ותיקונים - הן
לגבי תוכן הדברים, והן לגבי צורת ההגשה. כל ביקורת, הערה
והארה תסייע בידינו לשפר ולשכלל את הספר, לתועלת הרבים -
אנא ואנא!

אנא לשלוח ההערות על קובץ זה
(וגם על הקבצים הקודמים שיצאו לאור בסדרה זו)

לכתובת:

rizs@neto.bezeqint.net

או לכתובת

omekpshat@gmail.com

אפשר גם בשיחה טלפונית (ללא הודעות כתובות)

במס' 050-4125205

בברכה לשנה טובה ומתוקה, שנת גאולה וישועה!

בדרך הרמז

רמזי תורה מלוקטים ומעובדים

פרשת בראשית

לזכות הרב

משה בן עלקא

בקשר עם יום הולדתו

לאורך ימים ושנים טובות

לזכות הרב

יעקב בן שיינדל

בקשר עם יום הולדתו

לאורך ימים ושנים טובות

פרשת בראשית

א. המלה "בראשית" כמלה כללית / ב. "בראשית" - למא
מתחילים באות ב' / ג. שש פעמים אל"ף בפסוק אחד! / ד. מדוע
נעדרה נקודת השור"ק? / ה. הנוטריקון של "דשא" - והשלטון
על "דג"ת הים" / ו. תרגיל החיסור שהפך את "עץ הדעת" ל"עץ
הדר" / ז. הבל נהרג, אבל הנשמה שלו המשיכה "להתגלגל"

המלה הראשונה והפותחת של התורה היא "בראשית". במדרשים ובספרי הסוד מסבירים שהתורה נפתחה במלה הזאת בהיותה "צופן" כללי, הרומז לרעיונות ומסרים רבים המסתתרים בתוכה.

הרבה הרבה נכתב על מלה ראשונית זאת¹, ובמסגרת זו נביא פרט אחד, קל ופשוט, על יחודיותה של המלה²:

האותיות העבריות מתחלקות לחמשה קבוצות³ - על שם מקור מוצאן המדויק:

האותיות ב, ו, מ, פ יוצאות מהשפתיים; האותיות א, ה, ח, ע נחשבות גרוניות; האותיות ג, י, כ, ק מתייחסות לחיך; האותיות ד, ט, ל, נ, ת באות מהלשון; והאותיות ז, ס, ש, ר, צ שייכות לשיניים.

1. ראה ב'תורה שלימה' על הפסוק מה שליקט. ועוד ועוד.

2. 'מדרש מי השילוח', הובא ב'תורה שלימה' בראשית א, א אות פז.

3. המקור הראשון לחלוקה זו, הוא 'ספר יצירה' פרק שני. כמה וכמה כללים בדקדוק העברי נגזרים מהחלוקה הזו.

ובכן, המלה "בראשית" מתהדרת בכך שיש בה "נציגות" מכל הקבוצות:

האות ב' - "נציגת" השפתיים; האותיות ר' ו' - "נציגות" השיניים; האות א' - "נציגת" הגרון; האות יו"ד - "נציגת" החיך; והאות ת' - "נציגת" הלשון.

כך מהווה איפוא המלה "בראשית" מלה כוללת ומרכזית, המתאימה לעמוד כפתיחה וכותרת לתורה כולה.

המלה "בראשית" מעוררת את השאלה המפורסמת⁴ - למה נפתחה התורה באות ב"ת, שהיא האות השניה? למה לא באות אל"ף, הראשונה?

הרבה תשובות ניתנו לשאלה זו, ו"בעל הטורים" - פירוש מפורסם על התורה, שעוסק הרבה בחשבונות ומספרים - מביא תשובה מספרית פשוטה: התורה פותחת באות ב' ששווה שתיים, "על שם שתי תורות, תורה שבכתב ותורה שעל פה"⁵.

הווי אומר: כבר במלה הראשונה בתורה שבכתב - מדגישים שהתורה שבכתב אינה אחת ויחידה, אלא קיימת תורה שניה, התורה שבעל פה שעוברת במסורת מדור לדור.

בדרך זו מוסברת⁶ גם העובדה שהמלה "בראשית" מורכבת משש אותיות - כנגד ששה סדרי משנה⁷, החיבור המרכזי שהוא היסוד לתורה שבעל פה כולה.

קשר זה שבין "בראשית" לתורה שבעל פה, הכוללת ששה סדרים, משתקף בעוד שני רמזים (אף אלו מדברי "בעל הטורים"):

4. ראה ב'לקוטי שיחות' חלק טו ע' 1, ובמקורות המצוינים שם.

5. רמז זה יסודו ב'מדרש מי השילוח', ושם נאמר כך: "ב"ת - רמז לכל מה שברא הקב"ה בעולמו תאומים נבראו. התורה - תורה שבכתב ותורה שבעל פה; המצוות - מצוות עשה ומצוות לא תעשה .. העולם - שמים וארץ; המאורות - שמש וירח; האדם - זכר ונקבה; הגמול - ג'ע וגיהנם".

6. במדרש אגדה - הובא ב'תורה שלמה' על הפסוק, אות צג (ע' כא).

7. אלו הם ששת הסדרים: זרעים, מועד, נשים, נזיקין, קדשים וטהרות. - וראה גם במאמרנו לפרשת בהעלותך.

ראשית, כשנפרק את אותיות המלה "בראשית" נמצא שהיא כוללת את המלים - "בְּרָא שֵׁי", כלומר: "שברא שתי תורות"⁸.

ושנית, ערכה המספרי של המלה "בראשית" הוא 913, ובכך היא שווה למלים "שש סדרים"⁹.

עד כה דיברנו על המלה "בראשית" כמלה בודדת, ועתה נתייחס ליחודיותו של הפסוק כולו, הפסוק הראשון בתורה - "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ".

פסוק זה אמנם לא מתחיל באות אל"ף (כאמור), אבל האות אל"ף בולטת בתוכו וחוזרת על עצמה שש פעמים¹⁰ ("בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ").

ריבויים של האל"פין מתחדד כאשר משווים את הפסוק הזה לשני הפסוקים הבאים:

בפסוק השני בתורה נאמר: "והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת על פני המים" - בפסוק זה שני אלפי"ן בלבד;

ואילו בפסוק השלישי בתורה יש ארבעה אל"פין: "ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור".

8. ובצורה דומה אך שונה מובא (בפירוש הרוקח על התורה. ועוד) ש"בראשית" מורכב מהמלים "ברא שֵׁי", והכוונה היא לששת סדרי משנה ("שית" בארמית פירושו שש).

9. למען הדיוק, המלים "שש סדרים" עולים 614, אך הכלל קובע שלא מתחשבים בגימטריאות בהפרש של אחד. ראה על כך במבוא לספרנו.

10. בפסוק זה קיימות שבע מלים - וראה על כך במאמרנו לפרשת יתרו; ובכן, רק מאחת מהן נעדרת האות אל"ף.

מטעים בעל הטורים:

הפסוק הראשון, המדבר בהכללה על בריאת העולם כולו, כולל שש פעמים את המלה אל"ף - כנגד ששת אלפי שנות קיום העולם (אל"ף רומז למספר אָלף). הכוונה היא לדברי חז"ל המפורסמים¹¹ שזמן קיומו של העולם הזה הוא ששת אלפי שנים.

והנה, ששת אלפים אלו מתחלקים באופן כללי לשנים¹²: שני האלפים הראשונים שהיו בבחינת 'תוהו'¹³ - לפני זריחת אורו של אברהם אבינו היהודי הראשון¹⁴, וארבעת האלפים האחרונים - מאז הפצעת אור אמונתו ותורתו של אברהם אבינו, שבהם אורה ותורה ועד לימות המשיח.

חלוקה זו משתקפת יפה באותיות האל"ף שבפסוקים הבאים:

בפסוק ב' נאמר "והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת על פני המים" - בפסוק זה שני אלפי"ן בלבד, כנגד שני אלפים תהו;

ואילו בפסוק ג' קיימים ארבעה אל"פין - "ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור" - כנגד ארבעת אלפים שנות האורה.

ולאחר שדיברנו על אותיות הפסוק הראשון בתורה, נקדיש כמה מלים לניקוד שלו.

11. סנהדרין צז, א. עבודה זרה ט, א.

12. כדברי חז"ל שם.

13. ששת האלפים מקבילים לששת ימי הבריאה, והרמב"ן כותב בפרשתנו (ב, ג): "והנה בשני הימים הראשונים היה עולם כולו מים ולא נשלם בהם דבר, ומהם רמז לשני האלפים הראשונים שלא היה בהם קורא בשם ה', וכך אמרו 'שני אלפים תוהו'".

14. ראה באריכות בשיחת י"ט כסלו תרס"ג, שנדפסה בספר השיחות "תורת שלום" (ע' 16 ואילך).

בחיבור הקדמון "אגרת הטיול"¹⁵, מגלה דבר מעניין - בפסוק "בראשית" קיימים כל סוגי הנקודות (קמץ, פתח, צירי וכו'), מלבד אחד מהם - נקודת השוּרֶק.

ניקוד זה לא קיים גם בכל שמות האבות והאמהות. חפשו בשמותיהם של אבותינו - אברהם, יצחק ויעקב, ובשמות נשותיהם - שרה, רבקה, רחל, לאה, בלהה וזלפה, ולא תמצאו אף פעם אחת ניקוד זה של שוּרֶק.

וזה ההסבר המקורי לתופעה זו - בלשון "אגרת הטיול":

"כי השוּרֶק הוא מאותיות שקר, והאבות והאמהות כולם זרע אמת.

וכן בפסוק ראשון של בראשית, תמצא כל הנקודות חוץ משוּרֶק - להגיד שכל התורה תורת אמת ורחוקה מן השקר".

יצוין, כי הדגשת ה"אמת" בפסוק זה מתבטאת גם בסופי התיבות של המלים הראשונות ("בראשית"¹⁶) ברא אלקים את" - שיוצרים ביחד את המלה "אמת"¹⁷.

ה

בחלקה הראשון של הפרשה מספרת התורה בפרוטרוט על ששת ימי בראשית בהם נברא העולם וכל אשר בו.

לפי פשוטו, סיפור זה הוא ענין של היסטוריה עתיקה; אולם האמת היא, כמובן, שבתוך הסיפור ההיסטורי מסתתרים רמזי מוסר שאקטואליים בחיינו כיום.

15. לאחיו של המהר"ל מפראג.

16. למעשה, אותו רמז קיים במלים "בראשית ברא אלקים" - אלא שבסדר שונה.

17. רמז זה מופיע בספרים רבים, ובכללם בעל הטורים, והוא מצטט בהקשר זה את הכתוב (תהלים קיט, קס): "ראש דברך - אמת".

(יצוין כי עוד נאמר בתהלים (קיט, קל): "פתח דברך - יאיר". ולמדו ממנו שהתחלת התורה היא בענין האור, וראה על כך במאמרנו לפרשת תרומה).

הנה רמז אחד שמגלה אחד מגדולי פוסקי ההלכה, בעל ה'לבושים', בתחילת חיבורו על 'חושן משפט'¹⁸:

ביום השלישי לבריאה נברא מין הצומח, במאמר הבורא¹⁹: "תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינו". לכאורה המלה 'דשא' ('תדשא הארץ דשא') מיותרת, כי הכוונה מובנת היטב גם בלעדיה²⁰;

"אלא" - אומר בעל ה'לבושים' - "יראה לי שרמזה לנו התורה כשתדשא הארץ דשא, שהוא ראשי תיבות ד'ין ש'לום א'מת, הוא העשב המזריע לנו זרע השלום למינו .. והוא מה שסיים וחזר לכתוב פעם שנית 'ויאמר אלקים כי טוב' .. לומר כי הוא הטוב הגמור שהעולם קיים עליו".

כלומר: ה"דשא" רומז לשלושת העמודים שבזכותם העולם קיים, וכדברי המשנה בפרקי אבות²¹: "על שלושה דברים העולם קיים, על הדין ועל האמת ועל השלום"²². ובריאת הצומח נפתחת במסר משפטי זה, להורות לנו שזו הדרך להגיע לצמיחה ושגשוג.

והנה רמז מוסרי נוסף, מבית מדרשו של החיד"א, והוא מתייחס למה שנאמר בספור היום השישי. לאחר שנבראו אדם הראשון ואשתו, בירכם הקב"ה בשליטה על היקום כולו²³:

"פרו ורבו, ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ".

18. 'חושן משפט' - כשמו כן הוא, מוקדש לבירור הלכתי של ענינים משפטיים: בעלות ממונית, סכסוכים בין אדם לחבירו וכו'.

19. א, יא.

20. וראה בפירוש רש"י על הפסוק מה שדן בזה.

21. סוף פרק א.

22. כלומר, כדי שאנשים יוכלו לחיות ביחד בעולם מתוקן, נדרשים שלושת הדברים (ע"פ פירוש ברטנורה על המשנה):

דין - שיהיו דינים ראויים שיצדיקו את הצדיק וירשיעו את הרשע ויצילו עשוק מיד עושקו.

אמת - שאנשים ידברו אמת במשאם ומתנם, ולא ישקרו איש בעמיתו.

שלום - שישור שלום בין המדינות השכנות, וגם בתוך כל מדינה ישור שלום בין אדם לחבירו.

23. א, כח.

ובכן, מעבר לפשט הכתוב המדבר על שלטונו של האדם על שאר חלקי הבריאה, הדגים, העופות והחיות, יש כאן רמז גדול לשלטון שצריך האדם להשיג על עצמו... על יצרו הרע.

ובכך מסביר החיד"א²⁴ את המלים "ורדו בדגת הים", שהמלה "דגת" היא נוטריקון ד'יבור ג'אוה ת'אוה:

"שרשי המדות הרעות ואסורות הם שלוש - תאוה, גאוה, דיבור²⁵ [סימן לדבר - 'ותגד לבני ישראל'²⁶, דברים הקשים כגידין²⁷].

'ורדו בדגת הים' - כלומר תמשלו בדג"ת, הם המדות הרעות של העולם הזה הדומה לים ההולך וסוער".

אז לפני שאתם הולכים אל הים לדוג דגים משם, תמשלו ב'דגת הים' הפנימי הסוער לא פחות...

חלק נכבד מפרשת בראשית עוסק בנושא 'עץ הדעת'. הסיפור ידוע: עץ זה התייחד בכך שלאדם הראשון נאסר לאכול ממנו, בשונה מכל שאר העצים שמהם היה רשאי לאכול בחופשיות. למעשה, אדם הראשון נכשל וכן אכל מ'עץ הדעת', והתוצאות היו עגומות - לאדם, לאשתו ולעולם כולו.

24. כסא דוד דרוש ט ד"ה "ובחלוקת מדות".

25. החיד"א מפרט שם כיצד כל העבירות מגיעות משלושה שרשים אלו, וכגון: עוון לשון הרע הוא משורש הדיבור, המחלוקת היא תוצאה של גאוה, והגזילה מקורה בתאוה (ראה בדבריו בהרחבה).

26. יתרו יט, ג.

27. הקב"ה מצוה את משה רבינו: "כה תאמר לבית יעקב ותגד לבני ישראל", ורש"י מפרש שההבדל בין "אמירה" ל"הגדה" הוא שאמירה היא לשון רכה ומשמעותה דיבור רך ועדין, ואילו הגדה היא דיבור של אזהרה חזקה, בדומה לגידים שבגוף שהם חזקים וקשים (ביחס לבשר והעור שסביבם).

ובהתאם לכך מפרש החיד"א שהמלה "תגד" (כמו המלה "דגת") רומזת לשלושת היצרים של תאוה, גאוה, דיבור - שיש קושי מיוחד בהתגברות עליהם והם דורשים אזהרה חזקה.

התורה אינה נוקבת בשמו של 'עץ הדעת', ויש כמה שיטות בזיהויו²⁸. אחת מהשיטות הנפוצות היא²⁹ ש'עץ הדעת' הוא עץ האתרוג, אותו פרי שאנו מקיימים בו את המצוה בחג הסוכות, כציווי התורה³⁰: "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל".

אך כיצד הפך האתרוג מ'עץ הדעת' ל'עץ הדר'?

בספר 'פנים יפות'³¹ הובא על כך חשבון נפלא:

התורה אומרת³² שעץ הדעת היה בו גם טוב וגם רע - "עץ הדעת טוב ורע".

ובכן, הגימטריא של 'רע' היא 270, והגימטריא של המלים 'עץ הדעת' היא 639.

כאשר נערוך תרגיל חיסור, ונוציא מ'עץ הדעת' (639) את ה'רע' שבו (=270) - נקבל את המספר 369, שהוא בדיוק בגימטריא 'עץ הדר'!

כלומר: בעבר היה האתרוג בבחינת 'עץ הדעת' הכולל גם רע, אולם כיום, כשאנו מקיימים באתרוג את המצוה הוא כולו טוב, כי ה'רע' הוסר ממנו והוא הפך מ'עץ הדעת' ל'עץ הדר'.

ה'פנים יפות' מוסיף שגם שכניו של האתרוג למצוה - הלולב, ההדס והערבה - קשורים בקשר מספרי עם 'עץ הדעת' שתוקן והפך ל'עץ הדר':

המלים "ערבי נחל" שווים בערכם המספרי למלים 'עץ הדר'³³;

ואילו הלולב וההדס מתחברים עם 'עץ הדעת' שהוא בגימטריא 639 - אם כי בהפרש של אחד (שכרגיל בגימטריות לא מתחשבים בו):

הלולב מקורו בעץ ה'תמר', שערכו המספרי הוא 640 - ולהדס קוראת התורה 'עץ עבות', בגימטריא 638.

28. יש אומרים שהוא הגפן, ויש אומרים שהיא התאנה (ברכות מ, א).

29. מדרש רבה בראשית פרשה טו פיסקה ז.

30. אמור כג, מ.

31. אמור שם.

32. בראשית ב, ט.

33. ליתר דיוק, "ערבי נחל" עולה 370, וכרגיל לא מתחשבים בהפרש של אחד.

ובענין זה נזכיר גם את שלושת האבות: אברהם, יצחק ויעקב. בספרי הסוד מבואר, שהם אלו שעסקו ב'תיקון' חטא 'עץ הדעת' על כל השלכותיו³⁴.

ובכן, בספר 'פנים יפות' מגלה גם כאן את הקשר המספרי: 'עץ הדעת' עולה 639, וזו היא הגימטריא של שמות שלושת האבות יחד (ליתר דיוק, בהפרש של אחד³⁵. אברהם = 248, יצחק = 204, יעקב = 182, ובסך הכל 638).

בהמשך הפרשה אנו מתוודעים לשלושת בניו של אדם הראשון. שנים מהם נולדו מיד כשנברא: קין והבל, אלא שמתוכם שרד רק קין (שהרג את אחיו הבל); והשלישי הוא הבן שת, שנולד לאחר הפסקה ארוכה של 130 שנה, והוא הבן המובחר:

ממנו יצאו הצדיקים חנוך ומתושלח, וגם נח - אבי העולם כולו לאחר המבול - הוא מזרעו של שת, כך שהוא הסבא-רבא של כולנו.

בתורת הקבלה³⁶ מחברים את דמותו של שת עם דמותו של משה רבינו - ואכן, כשם ששת היה השלישי בבנים, כך היה משה השלישי במשפחתו (לאחר מרים ואהרן שנולדו לפניו).

הדמיון בין שת למשה מתבטא במיוחד בגילה של האם היולדת: שת נולד כאשר אביו ואמו - שנבראו באותו יום - הגיעו לגיל 130, ואף משה נולד כאשר אמו יוכבד היתה בגיל זה של 130 שנה³⁷.

34. ראה 'תורת מנחם' חלק כט ע' 263 ובמקורות המצויינים שם.

35. אי ההתחשבות בהפרש של אחד בגימטריות היא תופעה נפוצה (כאמור).

אולם בענייננו, מנמק הפנים יפות את העובדה שהגימטריא אינה מושלמת, וזה לשונו בפ' ויחי (מח, טו): "האבות תיקנו פגם חטא עץ הדעת, ורמז לדבר כי אברהם יצחק יעקב מספר תרל"ח, כמספר עץ הדעת, אלא שלא נתקן לגמרי שחסר אחד .. שלא נתקן עד ימות המשיח".

36. המקור הראשון לזה שמשה הוא גלגול של שת והבל הוא ב'תיקוני זוהר' תיקון סט. ובכתבי האריז"ל יש בזה הרבה מאוד (וראה גם בדרך החסידות - תורת חיים (לאדמו"ר האמצעי) שמות ח"ב ערה, ב).

37. ראה גם במאמרנו לפרשת שמות.

[מספר מיוחד זה של 130 מודגש בקרבנות שהקריבו הנשיאים לחנוכת המזבח (כמו שמסופר בסוף פרשת נשא), כשהקרבן הראשון הוא "קערת כסף אחת שלושים ומאה משקלה".

רש"י מביא³⁸, שקרבן זה הוא כנגד אדם הראשון (שחי בסך הכל 930 שנה - הערך המספרי של המלים "קערת כסף" (=930)), ומשקל הקערה "שלושים ומאה" - בא לציין שכאשר העמיד אדם "תולדות לקיום העולם - בן מאה ושלושים שנה היה".

על כך מוסיף האריז"ל³⁹, שבמלים "שלושים ומאה משקלה" יש גם רמז למשה, שאף הוא נולד כשהיתה אמו בת ק"ל (=130) שנים - כי את המלה "משקלה" יש לפרק לשנים: "משה ק"ל".

נשמת משה היתה איפוא המשך ("גלגול") של נשמת שת, ונשמתו של שת היא בעצם המשך של נשמת הבל אחיו שנהרג בצעירותו, כפי שנאמר: "ותקרא את שמו שת, כי שת לי אלקים זרע אחר תחת הבל"⁴⁰, כך שלסיכום משה הוא ממשיך דרכו של הבל [ואכן, כשם שהבל היה רועה צאן כמסופר בפרשתנו, כך מספרת התורה⁴¹ על משה שהיה רועה את צאן יתרו חותנו].

שלושה שלבים אלו של אותה נשמה - (א) הבל (ב) שת (ג) משה - נרמזים⁴² בנוטריקון שמו של משה: מ'שה ש'ת ה'בל⁴³.

38. נשא ז, יט.

39. 'לקוטי תורה' על הפסוק.

40. בראשית ד, כה.

41. שמות ג, א.

42. תיקוני זוהר' שם.

43. נוסף ונרחיב:

משה הוא גלגול של שת והבל, ואמו יוכבד היא גלגול של חוה, אשת אדם הראשון. לפי זה מפרש האריז"ל את מה שמסופר בפרשת שמות (ב, א-ב): "וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. ותהר האשה ותלד בן ותרא אותו כי טוב הוא";

ולכאורה, התואר "האשה" - בה"א הידיעה - אינו מתאים כל-כך, שהרי לפני כן לא הוזכרה שום "אשה" (ונאמר רק "בת לוי").

אלא, מפרש האריז"ל: "היא האשה הראשונה חוה, שנאמר בה 'האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ', וחטאה והחטיאה - ועתה האשה ההיא עצמה נתקנה עתה, והיא עצמה הרתה, ותלד את משה, שהוא גלגול הבל ושת בניה".

ובספר 'מגלה עמוקות'⁴⁴ מביא בענין זה את לשונו של קהלת האומר בספרו⁴⁵ את הביטוי "אמרתי שגם זה הבל" -

ומפרש כך: "שגם" נוטריקון ש'ת ג'לגול מ'שה, והחידוש הוא "שגם - זה הבל"! משה, גלגולו של שת, הוא בעצם ממשיך נשמתו של הבל.

[נוסיף ונציין כי בעוד משה ממשיך את הבל - הרי יתרו (חותן משה) נחשב המשך של קין אחיו. יסוד זה שופך אור על כמה פרטים בקשר המיוחד שהיה בין משה ויתרו, ונושא זה דורש יריעה נפרדת⁴⁶].

44. פ' שמות.

45. ח, יד.

46. וראה במאמרנו לפרשת יתרו.

לְעִירֹי נִשְׁמַת
ר' שְׁלֹום
ב"ר יִשְׂרָאֵל חֲנִינָא ע"ה
מִנִּי
נִלְב"ע כ"ח תשרי ה'תשע"ז
*
תִּנְצַב"ה

להערות והארות:

מנחם מענדל רייצס

משעול הארבל 17 קרית גת
כתובת דוא"ל: rizs@neto.bezeqint.net
טלפון: 050-4125205
טלפקס: 08-6882799

עיצוב גרפי: 053-311-4874